

Adressatene i henhold
til adresseliste

Deres ref

Vår ref
OED 00/00715

Dato

Forskrift om andres bruk av innretninger - høring

Ut fra hensynet til god ressursforvaltning ønsker Olje- og energidepartementet å fastsette en forskrift med formål å sikre effektiv bruk av innretninger og dermed gi rettighetshavere gode insentiver til lete- og utvinningsvirksomhet. Dette skal oppnås gjennom å gi rammer for forhandlingsprosessen og for utformingen av tariffer og vilkår for øvrig i avtaler om andres bruk av innretninger.

Forskriften vil gjelde alle avtaler om andres bruk av innretninger til utvinning, transport eller utnyttelse av petroleum som ikke er regulert av forskrift av 20. desember 2002 nr. 1724 om fastsettelse av tariffer mv. for bestemte innretninger (tarifforskriften). For øvrig vil departementet vurdere om tredjepartsadgang til oljerørledninger skal reguleres på en mer direkte måte enn det som fremkommer i utkastet til denne forskriften.

Departementet ønsker med dette å be om industriens og relevante aktørers syn på det vedlagte utkast til forskrift. **Høringsfristen er satt til 30. september 2005.**

Bakgrunn og utdyping av formål

Store deler av olje- og gassvirksomheten på norsk kontinentalsokkel er gått over i en mer moden fase. Ut fra ressursforvaltningsmessige hensyn stiller dette strenge krav til effektiv bruk av infrastrukturen. Strengere krav til tidsrammen for gjennomføring av arbeidsforpliktelser ved tildeling av areal i modne områder medfører ytterligere krav til mer effektive forhandlingsprosesser.

Rettighetshavere som leter etter hydrokarboner på norsk kontinentalsokkel tar en betydelig risiko. Boring av brønner er svært kostbart og ved tidspunktet for en eventuell forhandling om tredjepartstilgang vil disse kostnadene være irreversible. Rettighetshavere som gjør funn der en selvstendig utbygging ikke er et økonomisk alternativ, står i mange tilfeller overfor få aktuelle tilbydere av tjenester som eksempelvis prosessering, lager og transport. Markedet for slike tjenester er ofte preget av ufullstendig konkurranse, og tilbydere av slike tjenester vil kunne ha en mulighet til å ta en høyere fortjeneste enn det en konkurranseløsning ville gitt.

Departementet ønsker å stimulere til god letevirksomhet på norsk kontinentalsokkel, og det er således svært viktig at rettighetshavere som tar leterisiko er sikret forutsigbare vilkår for de nødvendige tjenester for å få sin petroleum til et marked. Samtidig har departementet ansvar for den langsiktige attraktiviteten med hensyn på å delta i norsk olje- og gassvirksomhet, og det er en forutsetning at eiere av innretninger ikke skal subsidiere utbygging av andre felt.

Departementet mener også at forhandlingsprosessen kan effektiviseres ved at en forskrift gir partene en felles ramme for prosessen. I tillegg gir forskriften noen prinsipielle avklaringer på tema det har vært diskusjon om i mange forhandlinger.

Dagens system for andres bruk av innretninger

Dagens system for andres bruk av innretninger er organisert ved at Olje- og energidepartementet får forelagt alle slike avtaler for godkjenning med hjemmel i petroleumsløven (Pl) § 4-8. I tillegg har Oljeindustriens landsforening (OLF) utarbeidet retningslinjer for tredjeparts bruk av innretninger. Disse retningslinjene er ikke juridisk bindende.

Det vedlagte utkastet til forskrift vil ikke endre praksis ift. departementets godkjennelse av slike avtaler, jf. Pl § 4-8.

Tidligere høring

I begynnelsen av 2004 gjennomførte departementet en høring om effektiv bruk av innretninger for prosessering mv. offshore. Innspill fra denne høringsrunden har vært viktig for departementets arbeid med den vedlagte forskriften. Høringsuttalelsene er tilgjengelige ved henvendelse til departementet.

Regulering gjennom forskrift

Forholdene knyttet til andres bruk av innretninger er komplekse. De fleste tilfeller av tredjepartsbruk vil være unike, som følge av at det er ulike tjenester som tilbys, ulike brønnstrømmer, ulikt trykk etc. I tillegg er det stor grad av asymmetrisk informasjon mellom bruker og eier. Dette er forhold som gjør at departementet ikke ønsker en direkte regulering av andres bruk av innretninger, slik tilfellet er for gasstransport, jf.

tarifforskriften. Dette ville innebære at priser for de ulike tredjepartstjenestene ville ha vært fastsatt ex ante.

Denne forskriften gir partene en felles ramme for hvordan forhandlingene skal gjennomføres, samt prinsipper for hvordan tariffene og vilkår for øvrig skal fastsettes. Departementet legger til grunn at hver enkelt avtale, inklusive tariffen og andre vilkår for øvrig, skal forhandles frem av de kommersielle aktørene. Departementet vil understreke at denne forskriften ikke skal være til hinder for gode kommersielle løsninger som gagnar begge parter.

Departementet legger videre til grunn at prinsippene i denne forskriften ikke vil gripe inn i eksisterende avtaler, men forskriftens regler vil komme til anvendelse ved en reforhandling av slike avtaler, herunder fornyelse av eksisterende avtaler.

Innholdet i forskriften

Dette avsnittet beskriver noen av de viktigste elementene i det vedlagte utkastet til forskrift. Disse kommentarene er ikke ment å være uttømmende ift. innholdet i forskriften, men er ment som en beskrivelse av departementets vurdering av sentrale forhold.

Forhandlingsprosessen (ref. § 5 – 6 – 7)

Departementet er opptatt av at det er god framdrift i forhandlingene, og at forhandlingsprosessen ikke skal være til hinder for at løsninger som gir best mulig ressursforvaltning, lar seg realisere. Videre er det viktig at alle parter får et best mulig beslutningsgrunnlag.

I utarbeidelsen av forskriften har vi tatt utgangspunkt i følgende prosess:

1. Forespørsel om kapasitetsoversikt
2. Forespørsel om bruk
3. Enighet om fremdriftsplan
4. Forhandlinger
5. Inngåelse av avtale

Ad. forespørsel om kapasitetsoversikt

For å sikre god informasjonsflyt ønsker departementet å forskriftsfeste at eier skal ha plikt til å fremskaffe en kapasitetsoversikt innen en relativt kort tidsfrist. En slik kort tidsfrist innebærer at eier i stor grad må ha slik informasjon tilgjengelig i påvente av en forespørsel om kapasitetsoversikt. Departementet legger til grunn at eier og bruker i de aller fleste tilfellene vil ha felles interesse av å utveksle slik informasjon på en rask og effektiv måte. En pålagt årlig rapportering av kapasitetsinformasjon er vurdert, men departementet mener at dette ville medføre større ulemper enn fordeler.

Ad. forespørsel om bruk

En forespørsel om bruk skal besvares av eier innen rimelig tid. Departementet ønsker særskilt kommentarer til hvorvidt det er hensiktsmessig å stille krav om innhold i svar fra eier, eksempelvis om økonomiske vilkår.

Ad. fremdriftsplan

Når fremdriftsplanen er avtalt, skal departementet underrettes. Departementet mener at dette vil bidra til at partene overholder de tidsfrister som er bestemt i fremdriftsplanen.

Ad. forhandlinger og inngåelse av avtale

Det er viktig å understreke at departementet er opptatt av at denne forskriften legger opp til at partene selv blir enige om en avtale og at denne avtalen blir inngått uten videre involvering fra myndighetene. Gitt den nevnte kompleksiteten ved andres bruk av innretninger mener departementet at en slik tilnærming vil gi bedre løsninger enn om denne forskriften i større grad hadde lagt opp til å tvinge frem tredjepartsbruk.

Tidligere avtaler (ref. § 8)

Departementet er av den oppfatning at forhandlingsprosessen kan effektiviseres hvis eier pålegges å fremlegge tidligere inngåtte avtaler om andres bruk av innretninger til en bruker det er avtalt en fremdriftsplan med. Dette vil gjelde avtaler som er inngått etter at denne forskriften er trådt i kraft.

Avtalevilkårene (ref. § 9)

Utkastet til forskrift gir føringer for hvilke prinsipper som skal legges til grunn for tariffer og vilkår for øvrig. Formålet med forskriften kan best oppnås gjennom å sikre at både eier og bruker har insentiver til tredjepartsbruk. En feil fordeling av fortjenesten knyttet til andres bruk av innretningen kan gi uheldige konsekvenser enten for rettighetshaveres lete- og utvinningsinsentiver eller eiers insentiver til å tilby slike tjenester, herunder å vedlikeholde innretningen og foreta fornuftige tilleggsinvesteringer i kapasitet.

Et hovedprinsipp for fastsettelse av tariffer og vilkår for øvrig er at eier skal holdes skadesløs ved andres bruk av en innretning. Dette innebærer at eier skal få dekket sine kostnader, herunder tapt inntekt. For å sikre eiers insentiver som nevnt over, skal eier kunne ta en rimelig fortjeneste ved andres bruk av innretningen, herunder skal det tas hensyn til risiko som følge av andres bruk av innretningen. Et viktig prinsipp for fastsettelsen av fortjenesteelementet er at det skal være uavhengig av brukerfeltets lønnsomhet, og skal beregnes med utgangspunkt i de tjenestene som tilbys. Urimelig fortjeneste som følge av monopolistisk makt skal således ikke kunne inkluderes i tariffen eller vilkårene for øvrig.

For å konkretisere hva departementet mener med relevante kostnader og tapt inntekt, er dette spesifisert i forskriften. Et viktig forhold her er at tilbakebetaling, inklusive

kapitalkostnad, for en investering vil avhenge av investeringens opprinnelige formål. Dette er beskrevet i forskriftsteksten.

Departementet forstår at utsatt og/eller tapt produksjon ofte er et avgjørende forhandlingstema. Forskriften legger noen generelle føringer for hvordan slik utsatt og/eller tapt produksjon kan beregnes, men man har ikke funnet det hensiktsmessig å konkretisere dette ytterligere da dette best kan løses av partene i en forhandling.

Forskriften skal ikke begrense gode kommersielle løsninger for begge parter.

Standardiserte avtaleklausuler (ref. § 10)

Det er departementets oppfatning at forhandlingsprosessen kan effektiviseres ved at standardiserte avtaleklausuler utarbeides. Dette vil særlig gjelde avtaleklausuler som i stor grad vil kunne være de samme fra avtale til avtale, eksempelvis force majeure, forsikring, konfidensialitet etc. Slike standardiserte avtaleklausuler kan benyttes av selskapene ved fremforhandling av en avtale om de finner det hensiktsmessig.

Ved utarbeidelsen av slike standardiserte avtaleklausuler bør det tas utgangspunkt i "General Terms and Conditions" ved eksisterende tredjepartsavtaler. Planen er at departementet vil ta initiativ til dette arbeidet i begynnelsen av høsten 2005.

Avstemningsregler (ref. § 11)

Departementet har fått forståelse av at det i noen forhandlinger brukes svært mye tid på å avklare hvilke avstemningsregler som skal gjelde ved andres bruk av innretninger, spesielt ved eiers aksept av en fremforhandlet avtale. Departementet legger til grunn at de spørsmål forskriften skal regulere, ligger innen for samarbeidsavtalens virkeområde. Avstemning om disse spørsmålene skal derfor fattes i medhold av den alminnelige stemmeregel.

Leide innretninger (ref. § 12)

Denne bestemmelsen er ment å dekke det forhold der rettighetshaverne ikke er eier av den aktuelle innretning, men hvor de gjennom et leieforhold disponerer innretningen som en eier. Bestemmelsen er ment å dekke alle former for leieforhold, leasing, salg med lease-back rett, etc. der rettighetshaver etter petroleumsloven ikke er eier av innretningen

Petroleumsloven § 4-8 omfatter produksjonsskip og andre flytende og flyttbare innretninger som omfattes av petroleumsloven §§ 4-2 og 4-3, uavhengig om innretningene er eiet av rettighetshaverne til den tillatelse det gjelder eller er innleiet fra andre. Bestemmelsene om tredjepartsadgang i § 4-8 gjelder derfor allerede for slike innretninger og det er følgelig ikke nødvendig eller ønskelig å gjøre unntak for leieavtaler som er inngått før forskriften.

Uenighet (ref. § 13)

Uenighet mellom partene kan oppstå i ulike faser av en forhandling. I slike tilfeller kan hver av partene bringe saken inn for departementet for avgjørelse. Departementet forventer at dette vil skje unntaksvis, og at formålet i forskriften best vil oppnås ved at partene selv blir enige.

Når det gjelder den praktiske gjennomføringen av en eventuell tvistesak, vurderer departementet to alternativ:

- 1) Et eksternt, uavhengig ekspertpanel som treffer endelig beslutning. Departementet vil ved behov bistå med saksforberedelser mv. Det må vurderes om et slikt ekspertpanel skal være permanent eller opprettes for hver enkelt tvistesak.
- 2) Departementet vil selv være tvisteløser. Ekspertpersonell vil kunne involveres i de tilfeller det er relevant.

Det bes om en vurdering av disse to alternativene.

Rapportering av godkjente avtaler (ref. § 14)

Når en avtale om andres bruk av innretninger er godkjent av departementet, legges det opp til at partene skal rapportere de viktigste forholdene i avtalen og hovedtrekkene i forhandlingsprosessen. Denne rapporteringen vil skje via to standard skjemaer. De to skjemaene er vedlagt dette brevet, og det bes om kommentarer til utformingen av og innholdet i disse skjemaene. Planen er at utfylte skjema vil bli tilgjengelige til alle rettighetshavere og prekvalifiserte selskap på norsk sokkel. Departementet vil vurdere om en ytterligere offentliggjøring av disse skjemaene vil være hensiktsmessig, samt hvor slik informasjon skal offentliggjøres.

Med tanke på rapportering av de økonomiske vilkårene ser departementet for seg tre ulike alternativer:

- 1) Hele avtalen publiseres.
- 2) Økonomiske vilkår publiseres innenfor et gitt intervall (dette er utgangspunktet for det vedlagte utkastet til forskriftstekst og skjemaer).
- 3) Økonomiske vilkår publiseres ikke.

Hensikten med å rapportere godkjente avtaler er å effektivisere forhandlingsprosessen ved at de ulike aktørene kan få informasjon knyttet til tidligere forhandlinger om tredjepartsbruk på norsk kontinentalsokkel. Informasjonen fra skjemaene vil kunne gi en indikasjon på hvordan selve forhandlingsprosessen har blitt gjennomført, samt (eventuelt) tidligere oppnådde avtalevilkår for ulike tjenester. I tillegg legger departementet til grunn at selskapenes visshet om at slik informasjon vil bli gjort tilgjengelig for industrien kan ha en disiplinerende effekt i hver enkelt forhandling.

Det bes om at de ulike alternativene kommenteres i høringsrunden, spesielt sett i lys av departements hensikt med å innføre en slik bestemmelse.

Oppsummering

Olje- og energidepartementet imøteser kommentarer til vedlagte utkast til forskriftstekst og skjemaer for rapportering av avtalevilkår.

Er det spørsmål knyttet til høringsprosessen eller innholdet i utkastet til forskrift kan de stilles til Johan Gjørum i seksjon for gass og infrastruktur (tlf. 22 24 62 26 / 97 67 31 51).

Med hilsen

Gunnar Gjerde (e.f.)
ekspedisjonssjef

Erik Johnsen
avdelingsdirektør

Vedlegg:

Utkast til forskrift om andres bruk av innretninger

To skjema for rapportering av godkjente avtaler

Uoffisiell engelsk oversettelse av samtlige dokument

Adresseliste:

Altinex Oil AS, Postboks 61 Kokstad, 5863 Bergen
Amerada Hess Norge A/S, C. J. Hambros plass 2 C, 0164 Oslo
A/S Norske Shell, Postboks 40, 4098 Tananger
BG Norge AS, Postboks 780 Sentrum, 4004 Stavanger
BP Norge AS, Postboks 197 Forus, 4065 Stavanger
Centrica plc., Ian Wood, Millstream East, Maidenhead Rd., Windsor, Berkshire SL4 5GD, Storbritannia
ChevronTexaco Norge AS, Postboks 97 Skøyen, 0212 Oslo
CNR International (Norway) AS, c/o Wikborg, Rein & Co, Postboks 1315 Vika, 0117 Oslo
ConocoPhillips Skandinavia AS, Postboks 220, 4098 Tananger
Det Norske Oljeselskap AS, Postboks 1345 Vika, 0113 Oslo
DONG Norge AS, Postboks 450 Sentrum, 4002 Stavanger
E.ON Ruhrgas Norge AS, Postboks 640 Sentrum, 4003 Stavanger
Endeavour Energy Norge AS, Postboks 44, 3671 Notodden
Eni Norge AS, Postboks 101 Forus, 4064 Stavanger
Enterprise Oil Norge AS, c/o A/S Norske Shell, Postboks 40, 4098 Tananger
ExxonMobil Exploration and Production Norway A/S, Postboks 60 Forus, 4064 Stavanger
Gaz de France Norge AS, Postboks 242 Forus, 4066 Stavanger
Idemitsu Petroleum Norge a.s., Postboks 1844 Vika, 0123 Oslo
Kerr-McGee Norway AS, Postboks 1233 Sentrum, 5811 Bergen
Lundin Norway AS, Strandveien 50 D, 1366 Lysaker
Maersk Oil Norway AS, Postboks 244, 1326 Lysaker
Marathon Petroleum Norge AS, Postboks 480 Sentrum, 4002 Stavanger
Marubeni Europe Plc Oslo Office, Prof. Dahlsgt. 26, 0260 Oslo
Mobil Development Norway A/S, c/o Esso Norge AS, Postboks 60 Forus, 4064 Stavanger
Noble Energy Inc., David Wotton, Suffolk House, 154 High Street, Sevenoaks, Kent TN13 1XE, Storbritannia
Norsk Hydro Produksjon a.s, 0246 Oslo
Norske AEDC A/S, Postboks 207 Sentrum, 4001 Stavanger
Oranje-Nassau Groep B.V., Postbus 22885, 1100 DJ Amsterdam-zuidoost, Nederland
Paladin Resources Norge AS, Postboks 530 Sentrum, 4003 Stavanger
Pertra AS, Postboks 482, 7405 Trondheim
Petoro AS, Postboks 300 Sentrum, 4002 Stavanger
Premier Oil Norge AS, c/o Simonsen Føyen Advokatfirma DA, v/ Per Seime, Postboks 6641 St. Olavs plass, 0129 Oslo
Revus Energy AS, Postboks 230 Sentrum, 4001 Stavanger
RWE Dea Norge AS, Postboks 243 Skøyen, 0213 Oslo
Statoil ASA, 4035 Stavanger
Sumitomo Corporation Europe Ltd., Postboks 1625 Vika, 0119 Oslo
Svenska Petroleum Exploration A/S, Postboks 27823, SE-115 93 Stockholm, Sverige
Talisman Energy Norge AS, Postboks 649 Sentrum, 4003 Stavanger
TOTAL E&P Norge AS, Postboks 168 Sentrum, 4001 Stavanger
Wintershall AG, Heiko Meyer, Postfach 104 020, 34112 Kassel, Tyskland

Arbeids- og sosialdepartementet, Postboks 8019 Dep, 0030 Oslo
Finansdepartementet, Postboks 8008 Dep, 0030 Oslo
Moderniseringsdepartementet, Postboks 8004 Dep, 0030 Oslo
Miljøverndepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 Oslo

Nærings- og handelsdepartementet, Postboks 8014 Dep, 0030 Oslo
Oljedirektoratet, Postboks 600 Sentrum, 4003 Stavanger
Gassco AS, Postboks 93, 5501 Haugesund
Oljeindustriens landsforening (OLF), Postboks 8065 Postterminalen, 4068 Stavanger
Norsk olje- og petrokjemisk forbund (NOPEF), Kongsgt. 52, 4005 Stavanger
Oljearbeidernes fellessammenslutning (OFS), Postboks 145 Sentrum, 4001 Stavanger
Norges rederiforbund, Postboks 1452 Vika, 0116 Oslo

Kopi:

Department of Trade and Industry, Oil & Gas Directorate, 1 Victoria Street, London SW1H 0ET,
Storbritannia